

Anti-pestprotocol

Plaswijckschool, 2020-2021

Inhoud

Inleiding	3
Doel anti-pestprotocol	3
Verschil tussen plagen en pesten	3
De rollen bij pesten	3
Het gepeste kind	3
Het kind dat pest	4
De meelopers en de andere kinderen	4
Ouders	5
Preventie	5
Rots & Water	5
Overige preventieve maatregelen, leerlingen volgen	6
Cyberpesten	6
Gedragsregels op school	6
Anti-pestcoördinator	6
Pestaanpak	7
Spoor 1: het gepeste kind helpen	7
Spoor 2: de pester helpen	7
Spoor 3: de ouders van het gepeste kind en de ouders van de pester steunen	7
Spoor 4: de andere kinderen betrekken bij de oplossing van het pesten	8
Spoor 5: als school nemen we onze verantwoording	8
Websites voor meer info:	8

Inleiding

Doel anti-pestprotocol

Dit anti-pestprotocol heeft als doel om alle kinderen zich bij ons op school veilig te laten voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Wij doen op school 10 beloften aan het kind. Deze beloften zijn:

1. Dat wij goed naar je luisteren om te horen wat je wil en dat samen gaan doen;
2. Een veilige, vertrouwde omgeving, waar je mag zijn wie je bent;
3. Dat je leert om voor jezelf en voor een ander op te komen;
4. Goed onderwijs te bieden op eigen niveau en we zullen je elke dag uitdagen om een stapje verder te komen dan de dag ervoor;
5. Dat je mede eigenaar mag zijn van jouw eigen leerproces;
6. Je te helpen ontdekken wat je talenten zijn en nog beter te worden in datgene waar je al goed in bent;
7. Om elkaars talenten te zien en daardoor leren dat samenwerken leuk en leerzaam is;
8. Dat we er alles aan doen dat jij met plezier terug kunt kijken op een fijne basisschooltijd;
9. Dat we de Christelijke normen en waarden aan jou meegeven en met elkaar uitdragen binnen de school en binnen de wijk;
10. Dat we doen wat we zeggen en zeggen wat we doen!

We willen dus dat alle kinderen met plezier terug kijken op de basisschooltijd en dat ieder kind mag zijn wie hij/zij is. Pesten komt helaas vaker voor dan we denken. Het is een hardnekkig probleem die zich af kan spelen in allerlei situaties; op school, thuis, op de sportclub, in de buurt of via social media. Het is een probleem dat niet altijd zichtbaar is en er is moeilijk grip op te krijgen. Als school nemen we onze verantwoordelijkheid, zodat pestgedrag kan worden voorkomen en kan worden aangepakt.

Verschil tussen plagen en pesten

Plagen gebeurt spontaan, duurt niet lang en gebeurt niet elke dag. Je bent gelijk aan elkaar en niemand is de baas. De rollen staan niet vast. De ene keer plaagt de één en de andere keer plaagt de ander. Het is niet gemeen bedoelt en vaak kun je erom lachen. Het stopt op tijd. Plagen kan wel overgaan in pesten. Pesten stopt niet op tijd en vaak is het een groepje leerlingen tegen één leerling. Je bent niet gelijk aan elkaar. De pester is vaak sterker of ouder en heeft een grote mond. Anderen kijken vaak tegen de pester op. De pester wil pijn doen, vernielen of kwetsen. Pesten gebeurt vaker dan één keer, soms weken of maandenlang. Het gebeurt vaak achter de rug van de volwassenen, zodat de volwassenen het niet merken.

De rollen bij pesten

Het gepeste kind

Sommige kinderen hebben een grotere kans om gepest te worden dan anderen. Dat kan komen door uiterlijke kenmerken maar het heeft vaker te maken met gedrag, de wijze waarop gevoelens worden beleefd en de manier waarop dat geuit wordt. Kinderen die gepest worden, doen vaak andere dingen dan leeftijdgenoten in hun omgeving. Ze spelen een ander instrument, doen aan een andere sport of zitten op een ander clubje. Ze zijn goed in vakgebieden of juist niet goed. Er zijn helaas aanleidingen genoeg om door anderen gepest te worden, mits de pester daar de kans voor krijgt. Uit onderzoek blijkt dat kinderen gepest worden in situaties waarin pesters de kans krijgen om een slachtoffer te pakken te nemen. Er is dan al sprake van een onveilige situatie, waarbinnen een pester zich kan manifesteren en zich daarin ook nog verder kan ontwikkelen. Veel kinderen die worden gepest hebben een beperkte weerbaarheid. Ze zijn niet in staat daadwerkelijk actie te ondernemen tegen

het pesten en stralen dat dan ook uit. Vaak zijn ze angstig en onzeker in een groep. Deze angst en onzekerheid worden versterkt door het ondervonden pestgedrag, waardoor het gepeste kind in een vicieuze cirkel komt waar het zonder hulp niet uitkomt. Gepeste kinderen voelen zich vaak eenzaam, ze missen in hun gepeste omgeving vrienden om op terug te vallen en ze kunnen soms beter met volwassenen opschieten dan met hun leeftijdgenoten. Jongens die worden gepest horen bijna nooit tot de motorisch beter ontwikkelde kinderen. Pesten is een groot probleem voor kinderen. Een gepest kind schaamt zich vaak voor zijn gedrag. Het voldoet niet aan normen die de ouders graag in hun kinderen terugzien: een vrolijk en vooral onbezorgd kind. Veel kinderen durven niet aan te geven gepest te worden en zwijgen.

Het kind dat pest

Kinderen die pesten zijn vaak juist fysiek de sterkeren uit de groep. Pesters lijken in eerste indruk populair te zijn in een klas. Het komt echter ook regelmatig voor dat een pester een kind is dat in een andere situatie zelf slachtoffer is of was. Om te voorkomen weer het gepest te worden, kan een kind zich bijvoorbeeld in een andere omgeving als pester gaan opstellen. Bij jongens komt uitdaging naar het gezag (de leerkracht, ouders, trainer, overblijfkraacht) bij het pesten wel eens voor. Meisjes pesten vaak minder openlijk dan jongens en vaak op een subtiele manier waarbij de uitdaging naar het gezag ter plekke meestal niet aan de orde is. Ze pesten eerder met woorden of sluiten andere kinderen buiten. Meisjes opereren minder individueel en meer met groepsvorming. Fysiek geweld komt minder voor. Een pester heeft een probleem. Hij of zij leert niet om zijn agressie op een andere manier te uiten dan door het ongewenste gedrag te vertonen. Ook pesters hebben last van hun pestgedrag. Door hun beperkte sociale vaardigheden hebben ze vaak moeite om gelijkwaardige vriendschap op te bouwen en te onderhouden. Pesters maken een ongewenste sociale ontwikkeling door. Soms zien de pesters de aanpak van het probleem als bedreigend. Vaak echter blijken deze kinderen uiteindelijk net zo opgelucht als de slachtoffers bij een duidelijke aanpak. Er wordt immers ook aandacht besteed aan hun onmacht om met andere kinderen een gezonde relatie op te bouwen.

De meelopers en de andere kinderen

De meeste kinderen zijn niet direct betrokken bij pesten in de actieve rol van pester. Sommige kinderen behouden enige afstand en andere kinderen doen incidenteel mee. Dit noemen we de meelopers. Een meeloper kan bang zijn zelf in de slachtofferrol te raken. Het kan ook zijn dat meelopers stoer gedrag interessant vinden. Vooral meisjes doen wel eens mee met pesten om een vriendin te kunnen behouden. Als kinderen actiever gaan mee pesten in een grotere groep, voelen ze zich minder betrokken en verantwoordelijk voor wat er met pesten wordt aangericht. Wat in een groep gebeurt, laat het individueel denken meer achter zich en zo kan groepsgegedrag leiden tot situaties die onacceptabel zijn. Er zijn ook kinderen die niet merken of niet willen weten dat er gepest wordt in hun directe omgeving. Het heeft zin om stelling te nemen tegen het pesten. Wanneer kinderen het gepeste kind te hulp komen of tegen de pester zeggen op te houden, kan de situatie aanzienlijk veranderen. Het pesten wordt dan al direct minder vanzelfsprekend en draagt risico's met zich mee. De situatie voor meelopers verandert door het ongewenste karakter van het vertoonde pestgedrag. Het wordt voor hen duidelijk dat het geen groepsnorm is om mee te gaan in het pestgedrag. Kinderen die pestgedrag signaleren en dit bij de leerkracht aangeven vervullen een belangrijke rol. Er zijn kinderen die zich schuldig voelen omdat ze niet op kunnen komen voor het slachtoffer door actief te helpen of een volwassene te hulp roepen. Ook zijn er altijd kinderen die helemaal niet in de gaten hebben dat er in hun omgeving gepest wordt. Ze zien wel het een en ander gebeuren, maar kunnen de gebeurtenissen niet duiden als pestgedrag.

Ouders

Ook de ouders kunnen een belangrijke rol spelen. De school vraagt ouders van kinderen die gepest worden, ouders die merken dat een ander kind gepest wordt of ouders die zien dat hun eigen kind pest, dit te melden. Dit is in het belang van de opvoeding en ontwikkeling van alle kinderen. Als er in de omgeving van een kind gepest wordt, heeft het kind zelf ook last van een onveilige, onprettige sfeer in de groep of de klas. Ouders van kinderen hebben vaak moeite om hun kind terug te zien in de rol van meeloper of pester. Ouders beschikken niet altijd over de juiste informatie. Een pester op school hoeft zich in de thuissituatie niet als pester te manifesteren. Sommige ouders zien ook de ernst van de situatie onvoldoende in. Zij vertalen het pestgedrag van hun kind in weerbaar gedrag of onschuldige streken. Toch is het voor het kind wat pestgedrag vertoont heel belangrijk om hulp te krijgen voor hoe hij/zij vriendschappen op een gezonde manier kan opbouwen.

Preventie

Door middel van een gerichte aanpak van de sociaal-emotionele ontwikkeling willen we zorgen voor een evenwichtig en prettig schoolklimaat. We streven ernaar dat alle kinderen zich volkomen veilig voelen, zodat ze zich optimaal kunnen ontwikkelen. Wij zijn een “Rots & Water school”. Op elk leerplein werken leerkrachten die gecertificeerd Rots & Water trainer zijn. Nieuwe leerkrachten worden opgegeven voor de cursus. Elk leerjaar krijgt ieder schooljaar een lessenserie, bestaande uit 8-10 lessen Rots & Water.

Rots & Water

Rots en Water is een psychofysieke training. Het richt zich op de ontwikkeling van sociale competenties en weerbaarheid, en het voorkomen en aanpakken van pesten. De training van weerbaarheid (rots) gaat samen met de ontwikkeling van positieve sociale vaardigheden (water). Door sportieve opdrachten leren kinderen de krachten en zwakke punten van de Rots en Water houding. De rots staat voor: jijzelf, je eigen mening en standpunt. Je leert een stevige basis te hebben en op te komen voor jezelf. Bij water staan samenwerken, vriendschap, verbondenheid en communicatie centraal. Het bewust zijn van je eigen gevoelens en ideeën, maar ook aandacht hebben voor die van anderen. Door sport, spel en bewegen worden vaardigheden aangeleerd, zoals regels en grenzen leren aanvaarden en respecteren. Actie zal afgewisseld worden door kringgesprekken en reflectie.

Thema's die aan bod komen zijn:

- 1) Gronden, centreren en focussen;
- 2) Ademkracht;
- 3) Rots of water (fysiek);
- 4) Voor jezelf en voor een ander opkomen;
- 5) Eigen keuzes maken;
- 6) Rots of water (communiceren);
- 7) Lichaamstaal;
- 8) Grenzen;
- 9) Empathie/ pesten en
- 10) Samenwerken.

Overige preventieve maatregelen, leerlingen volgen

We geven naast de Rots & Waterlessen ook sociaal-emotionele ontwikkelingslessen uit de methode 'Goed Gedaan'. We hanteren Zien! als sociaal-emotioneel leerlingvolgsysteem voor de groepen 3 tot en met 8 en we hanteren KIJK! voor de groepen 1 en 2. Twee keer per jaar worden de vragenlijsten van Zien! ingevuld door de leerkrachten en door de leerlingen vanaf groep 5. Wanneer nodig wordt een plan van aanpak geschreven n.a.v. de uitkomst van de vragenlijsten. Dit plan van aanpak is voor de groep als geheel, maar ook voor kinderen individueel. Betrokkenheid en welbevinden zijn de twee graadmeters van Zien! en KIJK!. Zij geven aan of een kind in staat is te profiteren van ons onderwijsaanbod. Zien! maakt gebruik van doorvragen als een leerling of een groep minder betrokken lijkt of als de leerkracht een lager welbevinden signaleert. De leerkracht wordt op deze manier geholpen om zicht te krijgen op mogelijke oorzaken van een lagere score.

De volgende vaardigheden zijn nodig om de sociaalemotionele ontwikkeltaken te volbrengen:

1. Sociale initiatief;
2. Sociale flexibiliteit;
3. Sociale autonomie;
4. Impulsbeheersing;
5. Inlevingsvermogen.

Cyberpesten

Veel kinderen zijn tegenwoordig online actief met een mobiele telefoon op tablet. Pesten kan ook voorkomen online via bijvoorbeeld apps. Preventief besteden we hier aandacht aan op leerplein 3 (groep 6, 7 en 8). We maken gebruik van de lessenserie WhatsHappy en maken met de kinderen afspraken over hoe je online met elkaar omgaat.

Gedragsregels op school

We hanteren op school de volgende regels:

1. Je bent goed zoals je bent;
2. We lopen in de gang (rennen doen we buiten);
3. Jassen en tassen hangen we netjes aan de haakjes. Zo blijft de school netjes;
4. Ruzie lossen we praten op;
5. In de gangen zijn we stil;
6. We hebben respect voor elkaar;
7. We komen niet aan de spullen van een ander zonder het eerst te vragen;
8. Iedereen maakt fouten, daar kunnen we allemaal van leren.

Op basis van de schoolregels worden jaarlijks met de kinderen ook afspraken gemaakt voor 'Gouden Regels' in de groepen.

Anti-pestcoördinator

De anti-pestcoördinator van onze school is Natascha Hooft. Zij is het aanspreekpunt voor leerlingen en ouders als het gaat om pesten. Er staat een brievenbus in de school, waar kinderen een briefje met hun naam in kunnen doen als zij gepest worden of zich op een of andere manier onveilig of onprettig voelen. Ook als zij zien dat andere leerlingen gepest worden. Natascha zoekt deze leerlingen dan op om een gesprek te voeren en onderstaande pestaanpak te volgen. Als ouder kunt u haar een e-mail sturen, aanspreken op het schoolplein of telefonisch benaderen.

Pestaaanpak

Iedere melding van pestgedrag wordt serieus genomen en onderzocht. Wij hanteren hierbij het vijfsporenbeleid tegen pesten.

Spoor 1: het gepeste kind helpen

- De leerkracht en/of anti-pestcoördinator luistert naar het kind en wat er is gebeurd;
- Het probleem van het kind wordt serieus genomen;
- Met het kind wordt overlegd over mogelijke oplossingen;
- Er wordt gekeken naar de Rots en Waterlessen die het kind aangeboden heeft gekregen en de onderdelen die het kind verder kunnen helpen worden nogmaals individueel of in kleine groep aangeboden;
- De sterke kanten van de leerling worden benadrukt;
- Ouders worden op de hoogte gebracht en samen worden de vervolgstappen besproken. In gesprek met kind en ouders wordt besproken welke vormen van extra hulp er nodig zijn om de ervaringen te verwerken en verder te voorkomen (Rots en Water training, hulp bij buiten spelen, schriftje om gedachten in te noteren etc.);
- Er worden vaste gespreksafspraken met het kind gemaakt om te bespreken hoe het gaat;
- Van de gesprekken en afspraken wordt een notitie gemaakt in Parnassys.

Spoor 2: de pester helpen

- Met het kind bespreken wat pesten voor een ander betekent;
- Er wordt samen gezocht naar de oorzaak van het pesten;
- Grenzen stellen en deze consequent handhaven. Er wordt verteld dat pesten niet geaccepteerd is;
- Ouders worden op de hoogte gebracht en samen worden de vervolgstappen besproken. In gesprek met kind en ouders wordt besproken welke vormen van extra hulp er nodig zijn om te voorkomen dat het kind weer gaat pesten (Rots en Water training, hulp bij samenwerken etc.);
- Er worden vervolggesprekken gepland om te kijken hoe het dan gaat. Als het pesten door blijft gaat, wordt er hulp ingeschakeld van bijvoorbeeld de GGD, schoolarts of schoolmaatschappelijk werk.
- Van de gesprekken en afspraken wordt een notitie gemaakt in Parnassys.

Spoor 3: de ouders van het gepeste kind en de ouders van de pester steunen

- Ouders die zich zorgen maken serieus nemen;
- Ouders informeren over pestsituaties, over pesten en over manieren om pesten aan te pakken en te voorkomen;
- Leerkrachten en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een oplossing;
- Zo nodig worden ouders door de anti-pestcoördinator doorverwezen naar deskundige hulp.

Spoor 4: de andere kinderen betrekken bij de oplossing van het pesten

- Met de kinderen in de basisgroep en op het leerplein wordt gesproken over pesten en hun rol daarin;
- Met de kinderen overleggen over mogelijke manieren van aanpak en oplossingen en hun rol daarin;
- Samen met de kinderen werken aan oplossingen waaraan ze zelf actief bijdragen;
- Kinderen worden opgeroepen hulp te vragen aan een volwassene als ze pesten zien gebeuren en zich te distantiëren van het pesten. Kinderen die dit doen worden gecompimenteerd en dit wordt niet als 'klikken' gezien;
- Preventief is er dagelijks aandacht voor pesten, waarbij Rots & Water begrippen gebruikt worden. Wekelijks is er een les sociaal-emotionele ontwikkeling en daarnaast jaarlijks een training Rots en Water (lessenserie van 8-10 lessen).

Spoor 5: als school nemen we onze verantwoording

- Pesten nemen we serieus.
- Op alle leerpleinen werken leerkrachten die bevoegd zijn Rots & Water trainingen te geven. Wanneer er nieuwe leerkrachten zijn, worden zij opgegeven voor een cursus;
- Alle leerkrachten zijn op de hoogte van dit anti-pestprotocol;
- Leerkrachten hebben een sleutelrol in de aanpak van het pesten. Zij zijn de eerste verantwoordelijke. Het is belangrijk dat zij pesten vroegtijdig signaleren en effectief bestrijden. Ze worden hierin gesteund door de anti-pestcoördinator, intern begeleider, MT-leden en directie.

Websites voor meer info:

www.rotsenwater.nl

https://www.npostart.nl/2doc/29-07-2014/VPWON_1192782

<https://www.schoolenveiligheid.nl/>

<https://www.stoppestennu.nl/>